

ДУСЛЫК

ОКтябрь РАЙОНЫ ХАЛЫК ГАЗЕТАСЫ
ИПАРШНАЯ ГАЗЕТА ОКТЯБРЬСКОГО РАЙОНА

Газета 1931 елның
1 июленнан берле чыга

№148 (7447)

12 декабрь, 1992 ел.
ШИМБӘ

Баесе 4 тиел.

ДУСЛЫК

Хөрмәтле укучылар!

Кабат исегегә төшерәбез: «Дуслык», «Дружба», «Дуслык» район газетасында яздыгыз давам ите. Газетга узаклыгында кызыксып калырга кинеш итәбез. Анны еллык бәһсе 78 сум.

ИШЕТТЕРГЭЗМЕ ӘЛЕ.

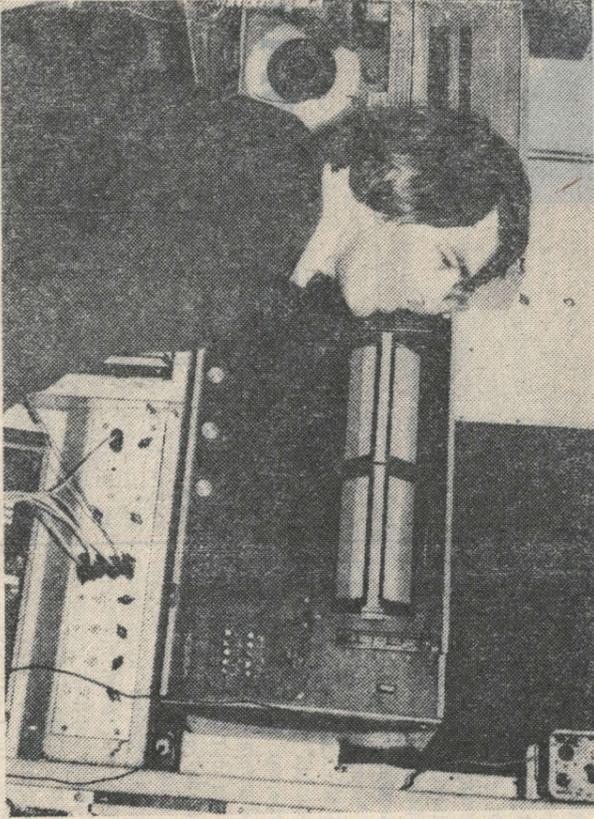
★Әрер чын булса, дөнья халыкларын эсир иккән «Вайлар да елгы» мелодрамасы декабрь аенда Россия каналы бунча кәбат күрсәтәләр башлапчак имен! Язы һәм көзгә кыр ашларга вакытында бу фильмны күрми калган колхозчы иптәшләр төлендирененә хатлар белән күмәннәр, таын күрсәтәтәз нидә дип зинһарлар соратканнар ди. Хәзер беренче 25 серияне эчкәргә чыгарырга эзерлигәр икән. Фильм «Әрер повторыто кино» рубрикасы астында күрсәтелгәчк.

★Бүгенге көндә Мәскеудә СПИД белән авыручы—11 һәм бу инфекцияне йоктырган 101 кеше исәпкә алынган. Русиядә СПИД белән авыручы 584 кеше бар, 1987 елдың 1 январеннан бирле бу авырудан 88 кеше үлгән.

★Мәскеудә ашыкчыларны урлап сату модала ксереп бара. Ашырын көпкөндәз урлауда тотын алалар һәм, машинага остерәп кереп, билгесәз юнәлтешкә юкка чыгалар.

★Тугыз айда Россияда тулгану продуктлары үзган елның шул ук чорындагыдан 22 процентка кимрәк житештерелгә. Ит, колбаса, кондитер әйберләре, ярма, чай, сөздә ноктадагына 24—32 процентка, үсемлек мае—19, маргарин—12,4 процентка азрак жибәрелгә. Шул ук чорда шикәрмен бәһсе 26,4 танкыр, сыр—20,9, атланмай—20,6, сөт һәм сөт ашамлыклары—17,5, икмәк һәм күмүч—17,2, үсемлек мае—15,3, ит продуктлары—12,6 танкыр артты.

★Михаил Горбачев үзүенә ин тирәнтен инанган кешеме? Әне кайчангына ул безнен барыбызга да «социализмга тутрылыгы»н исбатлап килдә, «социализмны—кубрак», дип сөрән салды. Ә мена күптән түгел «Независимая газета» хәбәрчесенә биргән интервьюсында ул мена нәрсә ди: «...социалистик типтагы жәмгыять төзүгә көнләш алу дәрәс булмаган, дип саныйм. Яна дивизициягә бардыр кирок. Мена минек тирәнтен инануым». Ник кадр икәвәзлеләктә!

И. Абрамова фотосы.

Сыйфатлы ишән

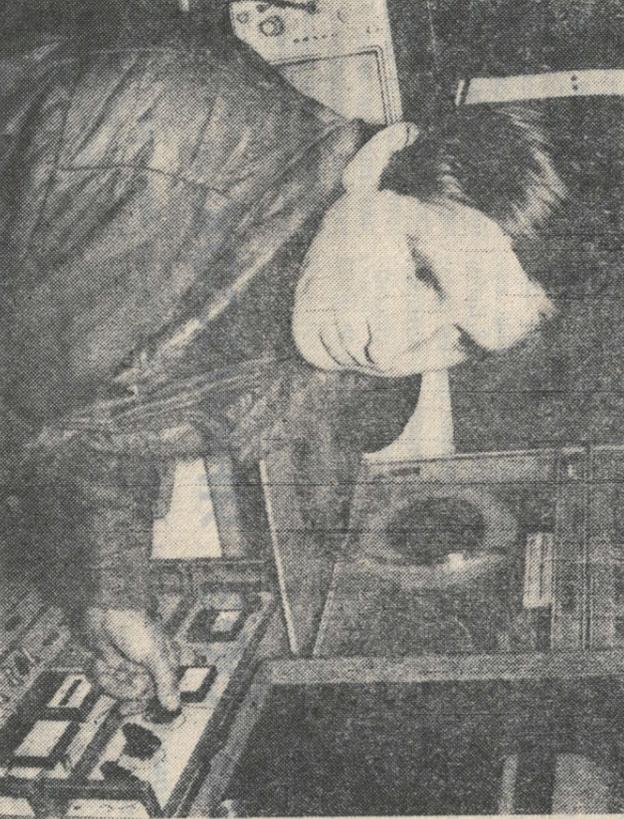
«ДУСЛЫК». «Нордлат-нефть» НДУСының ир-дәмчә хужалыгы басуларында да укымы чечелгән ларларне тыгызлау бара. Механизаторлар Нурислам Камалетдинов һәм Вәлияз Миржизов өчен бу яңа аш түгел, шунчалыктан алар аны кыска фронкта, сыйфатлы итәп бәнкәру өчен бар кәчтәрәп күпчәр.

Темлины килмешичә

Ремонт төзү участкагы коллективны етны әйбәт күрсәткәнләр белән төгәлди. Ноябрьдә ремонт-төзү эшләре планы 100 процентка үтәлгән. Тик төзелгән материалларны кыттык үзән бик сиздерә.

Авыл эшчәннәре өчен

Ул быелдың май аенда эшлән башлады. Макарты—бүгенге тагилләр ниге-вендә авыл хужалыгы кадрлары азерлау. Укыту программасына ин мөһим мәсьәләләр: жир реформасын тамәлтә ашыру, хосундлаштыру, фермер хужалыклары, ассоциацияләр, акционерлык жәмгыятьләре, кече предприятислар төзү, кредит алу һәм башка мәсьәләләр кертелгәл. Районнарда институтның филиаллары эшли. (Казан).

Натикжәләр әйбәт

Вереңчә багана—хужалыклар исемләре, икәнчә—1992 елның 11 аенда бер сырдан савылган сөт (килограммнарда).

Синдзяков исем.	2941	«Чинша»	2649
Утъянов исем.	2716	«Тан»	3091
«Привада»	2219	«Москва»	2317
«Восход»	2589	«Уриак»	3642
Мичурин исем.	3175	«Лесная поляна»	—
«Россия»	3418	«Копдырча»	3559
Хафизов исем.	3448	Кузнецов исем.	2302
«Путь к коммунизму»	2943	«Заря»	2737
Муса Жәлил исем.	2558	«Чирмешән»	3017
«Родина»	2452	«Ленин юлы»	3853
«Игенчә»	2905	«Веренчә май»	2435
«Вольшевин»	3269	«Шыр көч»	2790
«Заваты Ильича»	2766	«Төрнәс» совхозы	2024
«Ангам Октябрь»	2783	«Мамлы» совхозы	2515
«Алга»	1979	«Расвет» совхозы	3710
«Комбайн»	2504	«Сөлчә» совхозы	2744
XXI партсъезд исем.	2615	Хужалыкка берләш.	—
«Татарстан»	3185	«Дуслык»	2268
«40 лет Победы»	3044	Район буенча	2777

«Болшевик» колхозы товарлыкты-сөтчеклек фермасында тажрибәле тагилләр һәм сыр савучылар эшли, алар 11 айлык планнарын уңышлы үтәнгән үтәп чыктылар.	Узләре каратан сырдан алын һәрберсеннан 3818 килограмм сөт салудылар белән Валентина Парукова белән Вера Ухаринова да азагына кабылалар.
Алар үзләре каратан 33 баш савым сыерның һәрберсенән 4080 килограмм сөт савып алдылар.	Колхоз бунча бу күрсәткәннән 3269 килограмм ташкыл ите, ферма коллективлары күптән шушы үтәнгәннәрдән үрнәк алып эшлилар. Сөт житештерүгә берелгән чылымнары да берелгән тоту да зур урын алып тора. Бу билгелә сөтнен үсешенә яхшы ақтан төсир ите.

Н. АБРАМОВА.

Ушай үзгөрешләр күп

Мин «Дуслик» гәзәтә сын озақ етлар даими алдырам һәм Ушай барам. Анда авыл торышы эзлекле чарылдырыла. Көп хозларның ничек эшләве, күпме Ушай үзгөрүләре, алдынгы механизаторлар терлекчеләр, авылдагы үзгөрешләр турында язма-ларын эур кызыксынү белән укыйм.

Авылбызда да үзгөрешләр күп. Колхозның техника паркы күпке яңарды. Соңгы ике елда дүрт ГАЗ-53 һәм ЗИЛ-555 уәһүшәкчы автомобильләре сатып алынды. Йөк автомобильләре моннан тыш ике КамАЗ исәбәнә тулыланды. Автокран агу төзәлеш өчен кирәктә ихтыяжлар-ны канәгатьләндерүгә яр-дем итте. Авыл хужалыгы эшләрен башкару өчен кирәктә техника, татылма инвентарьлар да шактый ишәйдә.

Колхозда байтак яңа объектлар корылды. Сарыктар өчен яңа абзар салынды. Ындыр табарында ашылык саклау өчен скард бинасы файдалану-га тапшырылды. Тракторлар һәм машиналар кую өчен төзәлгән жылы тарақ механизаторларга күп уңайлыктар тудырылди. Мастерской һәм автотарақ күләнәрәнә асфальт мәсәлдә.

Төзәлеш эшләре көп-хожда гына түгел авылда да бара. Урманнардагы электр баганадары алмаш-тырылды, яңа линияләр сузылды, эур ерәлектә трансформатор урнашты-рылды. Хужалык исәбәнә ике жыелма йорт салын-

ды. Тарын икешәр квер-тиралы ике йортка нигез салынды. Колхоз идари-дуаль өй сәдүчыларга да булыша.

Бу ушай үзгөрешләр колхозга рәнә итән Риф-каль Әхмәдуллович Насып-буллин сайланганнан соң булды. Ул үзән бирдә туып-үскән кеше кебек сашый, колхозчылар, авыл халкы белән дә уртак тел табып эшли. Бүел һәр гектардан 24,5 центнер уныш кыен алынды. Бу — андан алдагы елдан 11,5 центнерга артты дигән сүз. Терлек азыгы күлтүрадары да әйбәт уныш бирдә. Бу әлгә тармакның да торыкына-лыгына булыша.

Министран Сәдйикова, Баян Сәйһирова һәм Зәһидә Ахунжанова 20 елдан артык «Чирмән» колхозында яшәп ишәр чөендәгә үзгөрәләр. Аны кыен алып дәүләкә тап-шыру төгәлгәнчә аларны колхоз производствосы-ның тәрлә тармакларын-да оңратырга була. Алар индиги гәнә хезмәткә алын-галар да, кирәкәе жипте-рән үнәүләре белән күп-ләртә үрнәк булып тора-лар. Шунның өстенә, алар үрнәк алалар да. Баян Сәйһирова, мәсәлән, озақ еллар сәүчы булган, улы хәзәр пенсиядә, улы колхозда комбайнчы. Ә Министран Сәдйикованың

торышы иптәше колхозда итәләр, кыр корабын ияр-комбайнчы, аларның 3 улары да әнләре һөнә-улар сайдадылар, иен өчән үрнәк.

Мин үзәмчә хаклы

Ачыктан-ачык

Сәгүчы һөнәрә турында мин кеңекәндә хыялландым. Нөмдәр арттык бу-лырга телди бит ашы чак-та, көмдәр космопавт бу-да. Ә мин — сәгүчы. Алар-ның тиз, матур итәп тор-гәкләр ясаын, кыңгез итәп сәтәт тоймәләре йөрүгә, үгәчу тәлипләргә тигез-дәвен яратын та, кызыгып та күзәтә идем. Кыбәг чен-дәгә бизәлеш, шау-тор ки-лди торган күп кешелә атмосфера да ошый иде

Минә, ваниль, ислемай һәм балык исе катнашты-сы да минә дүжкылан-дырга иде.

Һәм мәнә хыялым тор-мышка ашты. Әмма ул ин-дә төһәксиз әлеу хыял түгел, аны күпгән пычрак-ка батырдылар. Кайһак хатта уйлап та куям: мин төшә бит.

Безнен сәгүчы халкы күпгән индә алты өвәкыкта, ул астында. Хәзәр — биг-рәк тә, Зинһар әйгәгез: бүтән сатып алучыга текъдим итерлек товар-ларның көнәнгән ярлы-лана бәручына сәгүчы рәелгәме?

Вақылында иши яки сәт килмәсә дә ачулы чырат-тан кәһәртлә сүзләп аның башына ява. Ә бәндәр үз-гәрүгә? Бу мәсәлдәгә без бәндәләр «карык»лар ин-дә. Уйлап карарыш әгә:

бушына безнен индиги кат-нашыбыз бар индә? Кый-мәчгәлектән һәркәе белән тигез дәреждә алтырау өстенә әгә бая уйнавы-ның калын башы да безгә хатта уйлап та куям: мин төшә бит.

Сина һәркөнне жинапты-чәг, кеше кәссәсәнә керер-гә әзәр булган карыкка карыган кебек мәнәсәбәт-не тою да бик авыр. Көм әйгәмәшп, никкек кыбәсез булмый, безнен ардада кеше хисәбына кәссә ка-лыһайтырга тырышычылар бардыр. Әмма бит андый кешеләр һәр һөнәр ин-ләре арасында да оңрыл, шуңа бөгәнәсә бер бәндә куырга ярамас иде.

Минем болай ачыктан-ачык сөйләвем балы тар-каурактадыр. Әмма эчнә бушпатады, халыкка безнен дә кеше икәнгә-бәзнә аңлатасы килә. Әй-тик, сәтне соң китерделәр ди. Кыбәтне ябарга 15 минут кала, ә халык һа-ман килә дә килә. Чират та озын. Нишләрер? Моң-дый чакта бер һәрәс ачык:

Сез мондый ситту үзегез тудырасыз, д. д. бугасыздыр, Ә безнә табылгы төсләрне кә-лек халыг кылгән, һәрәдән артыны, д. д. рәдәрләр карары һәр кәһәтә рәләвез. рәләвөй работнигы тормышы-пен һәрбәргәзәнәкә бер алы белән до а-мый.

Фамилияне куйы-чонки ышанам: миннә-кагыз түгел, безнен гә-ләр күлдәр.

Әгәр без янмассақ...

Халык театрының азмышы турында борчулы бер сүз

Халык театры, тыкброттер театр, күңелдә йоклаган дәртне уатыр... Беен Туғаебызның те-атр турында айткан ка-натлы һәм тыкбротте күз-ләре сәнгатынән бу төрәнә гайбик кәһәнарне гәнә бигараф калдыра икән. Һәм бу оңракта театрның зуры яки кеченәсә, баш-кагада яки кечерек көнә район үзәргәлгәнсә дә аерып каралмый торган-дыр диги уйлыбыз. Кеч-көнәдән үк шул хәтергә сәенеп калган-авылда үзәш-чәннәр «театр куя» икән дигән хәбәр таралыта үк халык үл тамашаны ту-зәмсәзлән белән көпә ага торган иде. Ә ошактакы көнне клуб яки клубтура йортының тамаша залын-да, алданрак килмәсән, буш урын табарыш диги өметләнем дә индә. Аны-сын әгә дә күрәл торарбыз. Норлат татар халкы тәг-ры коллективы чыгыш икәйкәй, булга, премьера көнне билетларның алдан ук сатылып бәтәсән көт тә тор. Һәм монда сәбәп, билетгә индә, үзәшчәннәр-нен академия театры ар-тистарынан уадырула-рында түгел, төрчә, кай-бер спектакльләрдән соң

тамашачылардан: «Казан-пыкылар бер чытта то-сын, үзәбәзәкәләртә жип-ми индә...» дигән сүзләрне иштергә туры килгән бу-са да, һәм тамашачының халык театрында уйнаучы-ларга шулай хөрмәт-бәстән каравынын төп сәбәптә-рәннен берсә дә «Төп нәкәт мәнә аларның «үзәбәз-нәкә» булгында диги икәш-либәз бөз, һәм халык үл тамашага әсәр белән га-нышудан бигрәк, нәкәт мәнә үзәшчән артистлар-ның башкару осталыгын күрәп дүзәтәләнү, үз тангыллаларының осталыгын күрү өчен диги тө килгә бит. Әмма...

Тик хикәт тө нәкәт мәнә шул «Әмма»да. Ха-лык театрының, бу оңра-кта сүзәбәз Норлат татар халкы театры турында, һәр икәт жимәнә бит чыга. Бөрлеклән кыелта. Турчысы гына өйкәндә, чираттагы спектакльгәчәң-ниндиги авырлыктар белән сәхнәгә чыкканлыкын билгәлә индә, театрын билгәлә индә, театрның үзәшчәннәрә үзләре һәм,

өшпәндәләр, бүтәкләр ба-шында көмдәр гәнә тор-масын, соңгы елларда режиссерның алардан гәмчы да ярдәм күрәнә юк диги әйтсәк, безнен белән бәхәскә керергә теләүчә табылмасыгына шикләнемдәз.

Дәрес, вазира, оңен хәзәр хакы алгач өчән хәзәр хакы алгач (төрчә бүрәнгә көндә аны-сы ташка утчыч булга да), театры тулысы бө-лән аның жылкәсән гәнә

Әмма халык үз театрын үзә якласа, аның азышы өчән үзән жаваплы сапа-са, хәл төзәлмәсәләр түгел әгә, чөнки, ахшылы-яман-мы, елына бер-ике булга да әсәр сәхнәләштерелә да әсәр сәхнәләштерелә бит. Шунның өчән театр сөчәнә һәркәснә, халык театрының күлтәлгә тут-рылыгы дусларын, үзән-релдә азмәкүтүмә башка-ру осталыгы сизгән, кү-чәселгә бер гәнә мәрәбәе булга да сәхнәгә чыгып уйнау теләгә йөрлгән, кыскасы, үзән, үз оста-

өтәр без янмасақ, чирек расырлык бай, дагыл тә-рихы булган театрлыбыз-ның мәнә-мәнә сүнәм диги көнә тыксыган уадылыда уны кәм дәрдәләр да, шуның белән халыкбыз күнәндәгә алышыны кәм кабызыр сон? Көм әйг-мәшлин, үзәбәз кымпиләг-масан, чыттан төнә бигә-раф күзәргүчеләр булып торсақ, безнен күңелләр-не көм күрер сон?

Театр ветераныбыз, ет-лар бүе сәхнә тотман ак-сакалларыбыз, бу көнне Р. ГЫЙЛЬМУТДИНО

